

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O POSREDOVANJU U UPOŠLJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEUPOSLENIH OSOBA**

Članak 1.

U Zakonu o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba ("Službene novine FBiH", broj 41/01) članak 3. mijenja se i glasi:

"1. Neuposlenom osobom, glede ovoga Zakona, smatra se osoba sposobna za rad koja nije u radnom odnosu a koja:

- a) nema registrirano gospodarsko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno ne ostvaruje dividendu po temelju udjela u gospodarskome društvu ili drugoj pravnoj osobi;
- b) nema registrirani obrt;
- c) se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću;
- d) nije uživatelj mirovine po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju;
- e) nije redoviti učenik ili student;
- f) ostvaruje prihod po bilo kojem temelju;
- g) aktivno traži posao.

2. Osobe iz stavka 1. toč. a) i f) smatrat će se neuposlenima ukoliko njihov prihod mjesečno ne prelazi 25% od prosječne plaće tijekom prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

3. Odredba iz stavka 1. točke c) primjenjivat će se od dana stupanja na snagu propisa koji reguliraju poljoprivrednu djelatnost."

Članak 2.

Iza članka 3. dodaju se novi čl. 3.a.i 3.b. koji glase:

«Članak 3.a.

1. Smatra se da neuposlena osoba aktivno traži posao ako:

- a) se redovito javlja službi za upošljavanje;
- b) podnosi zamolbe poslodavcima ili daje oglase i javlja se na oglase i natječaje;
- c) pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije.

Članak 3.b.

1. Služba za upošljavanje prestaje voditi osobu kao neuposlenu u temeljnoj evidenciji ako ta osoba:

- a) zasnuje radni odnos;
- b) odbije odgovarajući posao;
- c) bude zatečena na radu bez ugovora o radu ili pismene izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnoga odnosa ili o postavljenju;
- d) registrira gospodarsko društvo ili drugu pravnu osobu, odnosno ostvari dividendu na

temelju udjela u gospodarskom društvu ili drugoj pravnoj osobi u visini određenoj u članku 3. stavku 2. ovoga Zakona;

e) registrira obrt ili ostvari prihod po bilo kojem temelju u visini određenoj u članku 3. stavku 2. ovoga Zakona;

f) počne se baviti poljoprivrednom djelatnošću;

g) ispuní uvjete za mirovinu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju;

h) stupi na odsluženje vojnoga roka;

i) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, zaštitne ili odgojne mjere u trajanju duljem od šest mjeseci;

j) navrší 65 godina života;

k) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i snosi troškove služba za upošljavanje u cilju povećanja njezine mogućnosti upošljavanja ili ako bez opravdanoga razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;

l) ne javi se službi za upošljavanje tijekom dva uzastopna roka, a ne obavijesti službu za upošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;

m) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla;

n) odjavi se sa evidencije;

o) primi novčanu naknadu, sukladno članku 30.a. ovoga Zakona;

p) postane redovitim učenicom ili studentom.

2. Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu se ponovno prijaviti u evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, osim u slučaju iz stavka 1. toč. c) i l) ovoga članka kada je rok za ponovnu prijavu šest mjeseci od dana prestanka vođenja u evidenciji.

3. Mjerodavna inspekcija rada dužna je obavijestiti mjerodavnu kantonalnu službu o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu ili pismene izjave poslodavca, odnosno rješenja o zasnivanju radnoga odnosa ili o postavljenju.»

Članak 3.

Iza članka 4. dodaju se novi čl. 4.a., 4.b., 4.c. i 4.d. koji glase:

«Članak 4.a.

1. Tijela Federalnog zavoda su: Upravni odbor i ravnatelj.
2. Upravni odbor Federalnog zavoda čini 11. članova.
3. Predsjednika i članove Upravnoga odbora imenuje i razrješuje Vlada FBiH, sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 12/03 i 34/03).
4. Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na razdoblje od četiri godine.
5. Ravnatelja Federalnog zavoda imenuje i razrješuje Vlada FBiH.

Članak 4.b.

1. Federalni zavod ima savjetodavno povjerenstvo.
2. Savjetodavno povjerenstvo nadležno je Upravnom odboru Federalnog zavoda:
 - a) davati mišljenja u svezi s razmatranjem politike upošljavanja i socijalnog osiguranja

- i preporuke u svezi s programom upošljavanja Federalnog zavoda, koje usvajaju nadležna tijela u Federaciji;
- b) davati preporuke u svezi s programom rada Federalnog zavoda, na koji suglasnost daje Vlada FBiH;
 - c) davati mišljenja o radu Federalnog zavoda i preporuke u svezi s poboljšanjem rada.

Članak 4.c.

Savjetodavno povjerenstvo iz članka 4.b. ovoga Zakona utemeljuje Upravni odbor Federalnog zavoda, a isto čini sedam članova, i to po dva predstavnika Sindikata i poslodavaca, te po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Gospodarske komore Federacije.

Članak 4.d.

Prigodom imenovanja tijela Federalnog zavoda i utemeljenja savjetodavnog povjerenstva treba voditi računa o spolnoj zastupljenosti, sukladno odredbama Zakona o jednakopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03).»

Članak 4.

U članku 8. stavak 4. mijenja se i glasi:

«4. Službe za upošljavanje iz stavka 1. ovoga članka mjerodavne su za:

- a) posredovanje u upošljavanju;
- b) prikupljanje i dostava podataka o neuposlenim osobama Federalnom zavodu;
- c) informiranje o mogućnosti upošljavanja;
- d) suradnju s obrazovnim ustanovama, radi usklađivanja obrazovnih programa s kadrovskim potrebama poslodavaca;
- e) provedba programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije neuposlenih osoba i njihovo ponovno upošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- f) utvrđivanje prava osobama za slučaj neuposlenosti;
- g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva;
- h) donošenje i provedba programa mjera za brže upošljavanje određenih kategorija neuposlenih osoba, čije je upošljavanje otežano;
- i) druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.»

Iza stavka 4. dodaju se st. 5. i 6. koji glase:

«5. Služba za upošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavu podataka o uposlenim osobama koje traže promjenu uposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značenja za obavljanje temeljne djelatnosti službe za upošljavanje.

6. Služba za upošljavanje periodično ocjenjuje tržišta rada, prema instrukcijama Federalnog zavoda, u cilju dobivanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.»

Članak 5.

Članak 13. briše se.

Članak 6.

Članak 29. mijenja se i glasi:

- «1. Pravo na novčanu naknadu stječe neuposlena osoba koja u trenutku prestanka radnoga odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci s prekidima u posljednjih 18 mjeseci.
2. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punoga radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.
3. Za vrijeme provedeno na radu iz stavka 1. ovoga članka smatra se vrijeme obveznog osiguranja po propisima koji reguliraju sustav poreza i obveznih doprinosa.»

Članak 7.

Članak 30. mijenja se i glasi:

- «1. Visinu novčane naknade čini 40% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnoga odnosa neuposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.
2. Novčana naknada iz stavka 1. ovoga članka isplaćuje se neuposlenoj osobi:
 - a) tri mjeseca - ako je provela na radu od osam mjeseci do pet godina;
 - b) šest mjeseci - ako je provela na radu od pet do 10 godina;
 - c) devet mjeseci - ako je provela na radu od 10 do 15 godina;
 - d) 12 mjeseci - ako je provela na radu od 15 do 25 godina;
 - e) 15 mjeseci - ako je provela na radu od 25 do 30 godina;
 - f) 18 mjeseci - ako je provela na radu od 30 do 35 godina i
 - g) 24 mjeseca - ako je provela na radu više od 35 godina.
3. Neuposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu kod ponovnog stjecanja ovoga prava u vrijeme provedeno na radu, prema članku 29. ovoga Zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.
4. Neuposlenoj osobi kojoj je pravo na novčanu naknadu prestalo ponovnim uposlenjem prije isteka vremena u kojem je imala pravo na novčanu naknadu, a koja je ponovno ostala neuposlena, osim iz razloga utvrđenih u članku 36. ovoga Zakona, nastavlja se isplaćivanje novčane naknade za preostalo vrijeme, ako je to za nju povoljnije.»

Članak 8.

Iza članka 30. dodaje se novi članak 30.a. koji glasi:

«Članak 30.a.

1. Neuposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njezin zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu, ovisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu prema članku 30. ovoga Zakona, radi samostalnog ili s drugom osobom osnivanja gospodarskog društva, radnje ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti .

2. Neuposlena osoba kojoj je naknada isplaćena sukladno stavku 1. ovoga članka ne može se prijaviti službi za upošljavanje prije proteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.

3. Neuposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena sukladno stavku 1. ovoga članka, može ponovno steknuti pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz članka 29. ovoga Zakona.»

Članak 9.

U članku 31. stavak 2. mijenja se i glasi:

«2. Mirovinsko i invalidsko osiguranje osigurava se neuposlenoj osobi kojoj nedostaju do tri godine mirovinskog staža do stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.»

Stavak 3. briše se.

Članak 10.

Članak 33. mijenja se i glasi:

«1. Pravo na novčanu naknadu stječe neuposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnoga odnosa, odnosno dana odjave obrta ili djelatnosti.

2. Neuposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stavka 1. ovoga članka, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje roka.

3. Pod opravdanim razlogom iz stavka 2. ovoga članka smatra se privremena spriječenost za rad, prema propisima o zdravstvenome osiguranju.

4. Novčana naknada pripada neuposlenoj osobi od prvoga dana po prestanku radnog odnosa, ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. 1. i 2. ovoga članka.

5. Ako neuposlena osoba podnese zahtjev nakon roka iz st. 1. i 2. ovoga članka, novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu.

6. Novčana naknada ne pripada neuposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu temeljem ovoga Zakona.»

Članak 11.

U članku 34. brišu se st. 2. i 3..

Članak 12.

U članku 35. stavak 1. mijenja se i glasi:

«1. O zaprimljenom zahtjevu za ostvarenje prava za vrijeme neuposlenosti rješenjem odlučuje služba za upošljavanje.»

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

«4. Pri rješavanju o pravima za vrijeme neuposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije određeno.»

Članak 13.

Članak 38. mijenja se i glasi:

«1. Isplata novčane naknade neuposlenoj osobi prekida se:

- a) za vrijeme odsluženja, odnosno dosluženja vojnoga roka,
- b) tijekom izdržavanja kazne zatvora dulje od šest mjeseci.

2. Isplata novčane naknade neuposlenoj osobi nastavlja se za ostatak vremena do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi službi za upošljavanje u roku od 30 dana po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida.»

Članak 14.

Članak 44. mijenja se i glasi:

«Neuposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako je:

- a) propustila, bez opravdanoga razloga, prihvatiti odgovarajuće uposlenje,
- b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva,
- c) ispunjen jedan od uvjeta iz članka 3.b. ovoga Zakona,
- d) postupila suprotno članku 39. ovoga Zakona.»

Članak 15.

U članku 47. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«2. Sredstva Federalnog zavoda i službi za upošljavanje mogu se koristiti za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti neuposlenih osoba i za realiziranje programa socijalnoga zbrinjavanja neuposlenih osoba.»

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 16.

U članku 52. stavak 2. mijenja se i glasi:

«Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvješće o radu Federalnom ministarstvu, s podacima o financijskom poslovanju.»

Članak 17.

Federalni zavod dužan je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona utemeljiti savjetodavno povjerenstvo iz članka 3. ovoga Zakona.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

1. Dug temeljem dospjelih a neuplaćenih doprinosa za osiguranje od neuposlenosti može se izmiriti sukladno ugovoru koga zaključuju nositelj osiguranja i obveznik obračuna i uplate doprinosa.

2. Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se međusobna prava i obveze ugovornih strana.

Članak 19.

Zahtjevi za ostvarivanje prava za vrijeme neuposlenosti podnijeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona koji nisu riješeni, riješit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama FBiH”.

**PREDSJEDATELJ
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH**

Slavko Matić

**PREDSJEDATELJ
ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH**

Muhamed Ibrahimović